

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 3603
Warszawa, 28 września 2010 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Sławomira Zawisłaka.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel; (-) Iwona Arent; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Andrzej Bętkowski; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Antoni Błądek; (-) Aleksander Chłopek; (-) Daniela Chrapkiewicz; (-) Andrzej Cwierz; (-) Andrzej Mikołaj Dera; (-) Zbigniew Dolata; (-) Bartłomiej Dorywalski; (-) Jacek Falfus; (-) Adam Gawęda; (-) Mieczysław Golba; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Artur Górski; (-) Krystyna Grabicka; (-) Kazimierz Hajda; (-) Wiesław Janczyk; (-) Grzegorz Janik; (-) Dariusz Kaczanowski; (-) Beata Kempa; (-) Sławomir Kłosowski; (-) Wojciech Kossakowski; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Leonard Krasulski; (-) Elżbieta Kruk; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Barbara Marianowska;

(-) Gabriela Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Marek Matuszewski;
(-) Kazimierz Matusznyi; (-) Wojciech Mojzesowicz; (-) Kazimierz Moskal;
(-) Maria Nowak; (-) Jacek Osuch; (-) Anna Paluch; (-) Stanisław Pięta;
(-) Jacek Pilch; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Jan Religa; (-) Adam
Rogacki; (-) Józef Rojek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Monika Ryniak;
(-) Dariusz Seliga; (-) Anna Sikora; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Anna
Sobecka; (-) Krzysztof Sońta; (-) Piotr Stanke; (-) Stefan Strzałkowski;
(-) Jolanta Szczypińska; (-) Andrzej Szlachta; (-) Adam Śnieżek; (-) Robert
Telus; (-) Ryszard Terlecki; (-) Krzysztof Tołwiński; (-) Teresa Wargocka;
(-) Jan Warzecha; (-) Waldemar Wiązowski; (-) Jadwiga Wiśniewska;
(-) Tadeusz Wita; (-) Sławomir Worach; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Marzena
Dorota Wróbel; (-) Anna Zalewska; (-) Wojciech Szczęsny Zarzycki;
(-) Sławomir Zawiślak; (-) Jarosław Zieliński; (-) Maria Zuba; (-) Jarosław
Żaczek; (-) Wojciech Żukowski.

USTAWA
z dnia ..... 2010 roku
o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin

Art. 1

W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 roku o ochronie prawnej odmian roślin w art. 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Posiadacz gruntów rolnych o powierzchni do 25 ha może używać materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, będącej odmianą roślin, o których mowa w ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego bez konieczności uiszczania opłaty na rzecz hodowcy.”.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy zakłada zmianę ustępu 3 w art. 23 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 roku o ochronie prawnej odmian roślin. Dzisiejsze brzmienie ustawy zakłada, iż posiadacz gruntów rolnych o powierzchni do 10 ha może używać materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, będącej odmianą roślin, o których mowa w ust. 2 pkt 1 tego artykułu, tj. pszenicy zwyczajnej, żyta, jęczmienia, pszenżyta, owsa, kukurydzy, rzepaku ozimego, ziemniaka, jako materiału siewnego bez konieczności uiszczania opłaty na rzecz hodowcy. Projektowana regulacja zakłada zwiększenie powierzchni gruntów rolnych do 25 ha.

Ustalenie arealu na wskazanym poziomie jest zgodne ze stanowiskiem Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2009 r., dotyczącym projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, procedowanej przez Sejm RP w 2009 roku (druk nr 2274), zakładającym zwiększenie przedmiotowego arealu do 100 ha. Jest zgodne także z prawodawstwem wspólnotowym Unii Europejskiej. W odniesieniu do przedmiotowego zagadnienia przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1768/95 z dnia 24 lipca 1995 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze w zakresie odstępstwa rolnego przewidzianego w art. 14 ust.3 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r., na które powołuje się Rada Ministrów w w/w stanowisku, zwalniają tzw. „drobnych rolników” z obowiązku uiszczania opłaty od rozmnożeń własnych. Definiując pojęcie „drobnego rolnika” wspólnotowy prawodawca przyjął normę produkcyjną zamiast obszarowej, co sprawia, że na gruncie polskim, „drobny rolnik” to taki, który prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni gruntów ornych nie przekraczającej 28,3 ha lub który uprawia ziemniaki na powierzchni do 8,9 ha niezależnie od wielkości gospodarstwa rolnego. Tym samym projektowana regulacja, zakładająca zwolnienie rolników posiadających gospodarstwa o areale do 25 ha z opłat za używanie własnego materiału siewnego, jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja prawna pozostaje również w zgodzie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską postanowieniami ratyfikowanej umowy międzynarodowej – Międzynarodowej Konwencji Ochrony Nowych Odmian Roślin. Art.14 Konwencji UPOV określa zakres praw hodowcy, a więc działania w odniesieniu do materiału siewnego odmiany chronionej, które wymagają zgody hodowcy. Wyłączne prawo obejmuje materiał siewny,

materiał ze zbioru oraz produkty wytworzone bezpośrednio z tego materiału i dotyczy wytwarzania lub rozmnażania, oferowania do sprzedaży, sprzedaż lub inne formy marketingu, eksport, import i przechowywanie Zgodnie z art. 15 ust. 2 Konwencji UPOV, „*Odstępując od postanowień Artykułu 14, każda Umawiająca się Strona może w rozsądnych granicach i pod warunkiem ochrony uzasadnionych interesów hodowcy, ograniczyć prawo hodowcy w odniesieniu do odmiany, aby umożliwić rolnikom używanie do rozmnożenia we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru chronionej odmiany lub odmiany w art. 14 ust. 5 lit. a) pkt (i) lub (ii), uzyskanego z uprawy we własnym gospodarstwie*”.

Niewątpliwie zwolnienie z opłat tzw. drobnych rolników, których gospodarstwa nie przekraczają wielkości 25 ha gruntów ornych, jest działaniem „w rozsądnych granicach” i nie narusza „uzasadnionych interesów hodowcy”, który swe przychody uzyskuje przede wszystkim od posiadaczy gospodarstw dużych i wielkich.

Sytuacja obecna, w której polscy rolnicy są zmuszeni do uiszczania opłaty hodowcom za możliwość używania własnego materiału siewnego, o ile ich grunty rolne przekraczają powierzchnię 10 ha, szczególnie w obliczu kryzysu na polskiej wsi, wymaga zmiany. Dlatego powiększenie powierzchni gruntów rolnych, na których można dokonywać zasiewu, do 25 ha pozwoli zaoszczędzić polskim rolnikom dosyć pokaźne kwoty, które będą mogły być przeznaczone na inne palące potrzeby. Proponowana zmiana ta jest szczególnie potrzebna właśnie teraz, w dobie kryzysu gospodarczego, szczególnie dotkliwie odczuwanego na polskiej wsi. W obecnej, niezwykle trudnej sytuacji rolników polskich każda ulga, w postaci obniżenia kosztów produkcji rolnej, jest niezwykle potrzebna.

Projektowana regulacja nie wpłynie jednocześnie zbyt ujemnie na budżety firm hodowlano-nasiennych, które większość swoich przychodów z tytułu w/w opłat pozyskują przede wszystkim z dużych i wielkich gospodarstwa rolnych, przekraczających swym arealem wielkość 25 h.

Projekt ustawy wychodzi naprzeciw gospodarstwom rodzinnym i dlatego rodzi pozytywne skutki społeczno-gospodarcze.

Projektowana regulacja nie powoduje żadnych skutków finansowych dla budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Warszawa, 7 października 2010 r.

BAS-WAPEiM-1690/10

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
o ochronie prawnej odmian roślin
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Zawiślak)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r., Nr 5, poz. 47, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt dotyczy zmiany art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 23 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300, z późn. zm.). Wnioskodawcy zmiernają do rozszerzenia zakresu stosowania tzw. odstępstwa rolnego w ramach krajowego systemu ochrony odmian roślin. Projekt zakłada przyznanie posiadaczom gruntów rolnych o powierzchni do 25 ha możliwości korzystania z wyłącznego prawa do odmiany bez konieczności uiszczenia opłaty na rzecz hodowcy (czyli podmiotu uprawnionego). W obowiązującej ustawie możliwość taka dotyczy posiadaczy gruntów rolnych o powierzchni do 10 ha.

Zgodnie z art. 2 projektu, ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Analizując projekt pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej należy wziąć pod uwagę postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. Urz. WE L 227 z 1.9.1994, str. 1, z późn. zm.).

Warto ponadto wskazać Międzynarodową konwencję o ochronie prawa do nowych odmian roślin, która wiąże m.in. Unię Europejską (decyzja Rady 2005/524/WE z dnia 30 maja 2005 r. zatwierdzająca przystąpienie Wspólnoty Europejskiej do Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin, Dz. Urz. UE L 192 z 22.7.2005, str. 63). Przywołane rozporządzenie uwzględnia treść tej konwencji (por. motywy 34 i 35 preambuły rozporządzenia).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przywołany akt prawny Unii Europejskiej ustanawia wspólnotowy system ochrony odmian roślin. Ustawa o ochronie prawnej odmian roślin określa z kolei krajowy system ochrony odmian roślin, który jest odrębny i niezależny od systemu wspólnotowego. Zgodnie z art. 3 rozporządzenia 2100/94, reguły określające wspólnotowy system ochrony odmian roślin co do zasady pozostają bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyznawania krajowych praw własności do odmian roślin. Wyjątek stanowi reguła z art. 92 ust. 1 rozporządzenia 2100/94, zgodnie z którą odmiana będąca przedmiotem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin nie może być przedmiotem krajowego prawa do ochrony odmian roślin lub jakiegokolwiek patentu na tę odmianę. Przepis ten stanowi ponadto, że prawa przyznane sprzecznie z tą regułą nie wywierają skutku prawnego. W konsekwencji, w przypadku objęcia odmiany roślin wspólnotowym systemem ochrony, ochrona krajowa traci skuteczność. Warto wskazać, że, zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, jeżeli hodowca odmiany chronionej wyłącznym prawem w Polsce uzyska wspólnotowe prawo ochronne do tej odmiany, to w okresie wykonywania tego prawa nie może wykonywać krajowego prawa ochronnego. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że przedmiot projektowanej regulacji mieści się w zakresie dyspozycji art. 3 w związku z art. 92 ust. 1 rozporządzenia 2100/94. Projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 7 października 2010 r.

BAS-WAPEiM-1691/10

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Zawiślak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt dotyczy zmiany art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 23 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300, z późn. zm.). Wnioskodawcy zmierzają do rozszerzenia zakresu stosowania tzw. odstępstwa rolnego w ramach krajowego systemu ochrony odmian roślin. Projekt zakłada przyznanie posiadaczom gruntów rolnych o powierzchni do 25 ha możliwości korzystania z wyłącznego prawa do odmiany bez konieczności uiszczenia opłaty na rzecz hodowcy (czyli podmiotu uprawnionego). W obowiązującej ustawie możliwość taka dotyczy posiadaczy gruntów rolnych o powierzchni do 10 ha. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski